

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠTETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Bolesti i štetnici	Rezultati ispitivanja otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	Intenzitet napada na polju*	Napomena**
--------------------	--	-----------------------------------	------------

1) Ispitivanje otpornosti
odnosno osjetljivosti prema
određenim bolestima:

-
-

2) Utvrđivanje stupnja pri-
sutnosti:

Colletotrichum primulae
Pestalozzia macrotricha
Aphididae
Tetranychidae
Dytiscus disparis
Thrips spp.
Phylloxera azaleae
Brevipalpus inornatus
Aphelenchoides spp.
Aspidiotus hederac
Eriosoma lanigerum
Botrytis gladioli
Fusarium oxysporum
Heliothis armigera
3) Ostale biljne bolesti
i štetnici:

-
-

* Ocjenjuje se ocjenama od 1 do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilnika,
u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i štetnika.
** Izvođač pokusa na polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti odnos-
no osjetljivosti na određene biljne bolesti i štetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 4

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Rezultati ispitivanja sorte

Naziv ispitivane sorte - ponavljanje	postojanost boje cvjetova	klijavost sjemena	energija klijanja	otpornost na transport
---	------------------------------	----------------------	----------------------	---------------------------

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 5

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBLIŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenja _____

Mjesec	Temperatura			Vlažnost zraka	Oborine i navodnj. u mm	Osvjet- ljivanje	Ostalo
	min.	maks.	srednja				
I.							
II.							
III.							
IV.							
V.							
VI.							
VII.							
VIII.							
IX.							
X.							
XI.							
XII.							

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

303.

Na temelju člana 22. stava 1. i člana 24. stava 2. Zakona o
priznavanju novostvorenih, odobravanju uvođenja u proizvod-
nju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja
(„Službeni list SFRJ”, br. 38/80), Savezni komitet za poljopriv-
redu propisuje

PRAVILNIK

O JEDINSTVENOJ METODI ZA ISPITIVANJE SORTI
LUKOVIČASTOGA, GOMOLJASTOGA I RIZOMSKOG
CVIJEĆA NA POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU
TE O JEDINSTVENOJ METODI ZA OBRADU REZULTA-
TA ISPITIVANJA DOBIVENIH NA POKUSNOM POLJU I
U LABORATORIJU

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje jedinstvena metoda za is-
pitivanje sorti lukovičastoga, gomoljastoga i rizomskog cvijeća

(u nastavku teksta „sorte“) na pokusnom polju i u laboratoriju te jedinstvena metoda za obradu rezultata ispitivanja dobivenih na pokusnom polju i u laboratoriju, radi priznavanja novostvorenih odnosno odobravanja uvođenja u proizvodnju stranih sorti lukovičastoga, gomoljastoga i rizomskog cvijeca u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.

I. ISPITIVANJE SORTI NA POKUSNOM POLJU

Član 2.

Sorte se na pokusnom polju ispituju na najmanje četiri lokaliteta u tri proizvodna područja, i to kontinentalnome, mediteranskome i subalpskom području.

Član 3.

Sorte se na pokusnom polju ispituju po metodi slučajnog rasporeda sorti (blok - sistem), i to: sa 12 ponavljanja ako se ispituju dvije sorte, osam ponavljanja ako se ispituju tri sorte, šest ponavljanja ako se ispituju četiri sorte i pet ponavljanja ako se ispituje pet i više sorti.

Izvođač pokusa ispituje sorte po planu razmještaja sorti pod šiframa u blok-sistemu.

Pri ispitivanju sorti na pokusnom polju utvrđuju se veličina parcele u ponavljanju, razmak između redova, gustoća sadnje, tako da najmanji broj biljaka na pokusnom polju iznosi 500 komada za sorte koje se vrlo gusto sade (Crocus), 300 komada za sorte koje se gusto sade (Tulipa), 100 komada za sorte rijetkog sklopa (Gladiolus) i 50 komada za sorte vrlo rijetkog sklopa (Canna).

Kao zaštitni pojas, oko pokusnog polja moraju se saditi dva reda standardne sorte na istom razmaku.

Član 4.

Pri ispitivanju sorti kao standardna sorta uzima se sorta iste skupne pripadnosti, istog vremena cvjetanja i načina razmnožavanja.

Pri ispitivanju sorti cvijeca posebna se pažnja posvjećuje proizvodnji cvijeca s cvjetovima raznovrsnih boja koji duže traju.

Član 5.

Zemljište za pokusno polje treba biti ujednačeno po konfiguraciji te fizikalnim i kemijskim svojstvima i ne smije biti zaraženo biljnim bolestima ni štetnicima.

Član 6.

Sjeme i sadni materijal ispitivanih i standardnih sorti moraju biti zdravi i iste starosti i kvalitete, što se dokazuje svjedočvom o zdravstvenom stanju i deklaracijom o kvaliteti, i moraju biti proizvedeni na istom lokalitetu i na isti način.

Ispitivane i standardne sorte pripremaju se za sadnju i sade na istovjetan način i u optimalnom roku, ovisno o biljnoj vrsti odnosno sorti i proizvodnom području.

Pri ispitivanju sorti primjenjuje se odgovarajuća suvremena tehnologija proizvodnje.

Član 7.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju izvođač pokusa evidentira podatke o količini umnožavanja sorti te o brzini prirasta. Osim toga, uzimaju se podaci o broju i krupnoći cvjetova, duljini cvjetnoga drška, dužini cvjetanja te kvaliteti i postojanosti boje i mirisa.

Član 8.

U toku ispitivanja sorti na pokusnom polju utvrđuje se otpornost odnosno osjetljivost sorte na biljne bolesti i štetnike

odnosno stupanj prisutnosti najznačajnijih biljnih bolesti i štetnika, i to:

- 1) otpornost odnosno osjetljivost sorte na određene bolesti i štetnike, prema prijedlogu stvaraoca sorte;
- 2) stupanj prisutnosti bolesti i štetnika:
 - Botrytis spp. - plijesni;
 - Colletotrichum spp. - uvenuća;
 - Sclerotinia spp. - bijele truleži;
 - Fusarium spp. - truleži;
 - Peronospora spp. - plamenjake;
 - Puccinia spp. - rde;
 - Rhizoctonia spp. - truleži;
 - Uromyces spp. - rde;
 - Bakterioze;
 - Viroze;
 - Tetranichidae - grinje;
 - Ditylenchus dipsaci - stab. nematoda;
 - Meloidogyne spp. - korijenovih nematoda i dr.

Otpornost odnosno osjetljivost sorte utvrđuju se u eksperimentalnim uvjetima, uz primjenu, po potrebi, umjetnih inokulacija odnosno u poljskim uvjetima bez primjene kemijske zaštite sorte, ako postoje uvjeti za njezinu infekciju.

Otpornost odnosno osjetljivost ispitivane sorte i stupanj prisutnosti bolesti i štetnika ocjenjuju se ocjenama od 1 do 9, i to:

- 1 - sorta nije podložna napadu bolesti i štetnika, nema simptoma bolesti ni štetnika - stupanj oštećenja 0%;
- 2 - sorta tolerantna, bolesti i štetnika (navesti kojih) utvrđeno u tragovima - stupanj oštećenja do 2%;
- 3 - sorta podložna bolestima i štetnicima (navesti kojima), napad slab - stupanj oštećenja 2,1 - 5%;
- 4 - sorta slabo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad uočljiv - stupanj oštećenja 5,1 - 10%;
- 5 - sorta srednje osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad srednji - stupanj oštećenja 10,1 - 20%;
- 6 - sorta osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad izražen - stupanj oštećenja 20,1 - 40%;
- 7 - sorta jako osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad jak - stupanj oštećenja 40,1 - 60%;
- 8 - sorta vrlo osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad vrlo jak - stupanj oštećenja 60,1 - 80%;
- 9 - sorta iznimno osjetljiva na bolesti i štetnike (navesti koje), napad iznimno jak - stupanj oštećenja veći od 80,1%.

Pod stupnjem prisutnosti bolesti i štetnika razumijeva se postotak oštećenja biljaka ili postotak oštećenja biljnih dijelova, ili broj štetnih organizama na dijelu biljke ili na cijeloj biljci ili na površini od 1 m², ovisno o specifičnosti pojavljivanja određenih biljnih bolesti i štetnika.

Član 9.

Ako je u vrijeme evidentiranja podataka, u dva ili više ponavljanja, preživjelo manje od 80% biljaka ispitivanih sorti, dobiveni se rezultati smatraju neupotrebljivima.

II. ISPITIVANJE SORTI U LABORATORIJU

Član 10.

Pri ispitivanju sorti u laboratoriju utvrđuju se:

- postojanost boje cvjetova;
 - trajnost cvijeta na osnovi svojstva sorte da zadrži vlagu u cvijetu i listu;
 - sposobnost jarovizacije lukovica i gomolja;
 - kljavost i energija klijanja;
 - brzina nicanja;
 - uvjeti za nicanje (svjetlost, mrak i temperatura).
- Laboratorijska ispitivanja sorti obavljaju se na prosječnom uzorku svih ponavljanja s jednog lokaliteta u posljednjoj godini ispitivanja.

III. OBRADA REZULTATA DOBIVENIH ISPITIVANJEM SORTI NA POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU

Član 11.

Rezultati ispitivanja sorti obrađuju se metodom analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%, za ova obilježja:

- broj cvjetova i dužina cvjetanja;
- krupnoća cvjetova;
- brzina prirasta;
- prinos cvjetova;
- koeficijent umnožavanja.

Za ostala obilježja sorti, kao što su boja i miris cvjetova, energija klijanja i brzina nicanja te osjetljivost na abiotičke faktore, izračunavaju se aritmetička sredina i koeficijent varijacije.

Rezultati ispitivanja sorti po lokalitetima i po godinama obrađuju se preko dvofaktorijskog pokusa, a po lokalitetima i godinama zajedno - preko trofaktorijskog pokusa po metodi slučajnog rasporeda blok-sistema.

Ocjena značajnosti rezultata ispitivanja sorti i lokaliteta, godina i njihove interakcije dobiva se na temelju analize varijance i LSD testa za razinu rizika od 5% i 1%.

Za sva obilježja za koja se izračunavaju prosjeci i koeficijenti varijacije rezultati se obrađuju ovako:

- pri obradi rezultata jednogodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaki lokalitet posebno i za sve lokalitete zajedno;
- pri obradi rezultata višegodišnjih ispitivanja sorti izračunavaju se prosjek i koeficijent varijacije za svaku godinu i svaki lokalitet posebno i za sve godine i sve lokalitete zajedno.

Član 12.

U toku ispitivanja sorti izvođač pokusa evidentira opće podatke o ispitivanju sorti, rezultate ispitivanja sorti na pokusnom polju, rezultate ispitivanja sorti na otpornost odnosno osjetljivost na bolesti i štetnike, rezultate ispitivanja sorti u laboratoriju te meteorološke i druge podatke.

Podaci iz stava 1. ovog člana evidentiraju se na obrascima od 1 do 5, koji su otiskani uz ovaj pravilnik i njegovim su sastavnim dijelom.

Izvođač pokusa obavezan je po jedan primjerak obrazaca iz stava 2. ovog člana trajno čuvati.

Član 13.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom listu SFRJ“.

Br. 2730/6

Beograd, 1. prosinca 1988.

Predsjednik
Saveznog komiteta
za poljoprivredu
Sava Vujkov, v. r.

Obrazac 1

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

OPĆI PODACI O ISPITIVANJU SORTI

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Naziv pokusnog polja _____

4. Naziv lokaliteta _____
5. Tip zemljišta _____
6. Nadmorska visina _____
7. Položaj i nagib zemljišta _____
8. Predusjev _____
9. Priprema zemljišta _____
10. Vrsta i količina gnojiva i način gnojidbe _____
11. Njega sorte _____
12. Površina pokusnog polja (dužina i širina) _____
13. Broj ponavljanja _____
14. Broj zasađenih biljaka ispitivane sorte _____
15. Broj zasađenih biljaka standardne sorte _____
16. Broj biljaka ispitivane sorte u berbi _____
17. Broj biljaka standardne sorte u berbi _____
18. Razmak između redova _____
19. Razmak u redu _____
20. Podaci o sadnji - datum sadnje, vrsta sadnica, način sadnje, porijeklo sadnica, svjedodžba o zdravstvenom stanju i kvaliteti, datum i način berbe _____

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 2

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTI U POKUSNOM POLJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte				kvaliteta boje i mirisa
	broj cvjetova	veličina cvjetova	dužina cvjetnog držaka	dužina cvjetanja	

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 3

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE NA OTPORNOST ODNOSNO OSJETLJIVOST NA BOLESTI I ŠTETNIKE

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Bolesti i štetnici	Rezultati ispitivanja otpornosti sorte u eksperimentalnim uvjetima	Intenzitet napada na polju*	Napomena**
--------------------	--	-----------------------------------	------------

1) Ispitivanje otpornosti
odnosno osjetljivosti prema
određenim bolestima:

-
-
-

2) Utvrđivanje stupnja pri-
sutnosti:

Botrytis spp.
Colletotrichum spp.
Sclerotinia spp.
Fusarium spp.
Peronospora spp.
Puccinia spp.
Rhizoctonia spp.
Uromyces spp.
Bakterioze
Viroze
Tetranychidae
Ditylenchus dipsaci
Meloidogyne spp.
3) Ostale biljne bolesti
i štetnici:

-
-
-

* Ocjenjuje se pojenama od 1 do 9, prema kriterijima iz člana 8. ovog pravilnika,
u razdoblju najintenzivnijeg ispoljavanja biljnih bolesti i štetnika.

** Izvođač pokusa na polju unosi u Napomenu svoja zapažanja o otpornosti odnos-
no osjetljivosti na određene biljne bolesti i štetnike.

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 4

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

REZULTATI ISPITIVANJA SORTE U LABORATORIJU

1. Naziv kulture _____
2. Naziv ispitivane sorte _____
3. Godina ispitivanja _____
4. Naziv pokusnog polja _____
5. Naziv lokaliteta _____

Naziv ispitivane sorte - ponavljanja	Rezultati ispitivanja sorte				
	postoj- nost boje cvjetova	sposobnost cvijeta da zadrži vlagu	trajnost cvijeta	klijavost sjemena	energija klijanja

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

Obrazac 5

(naziv organizacije udruženog rada
koja ispituje sorte - izvođača
pokusa)

METEOROLOŠKI PODACI NAJBLIŽE METEOROLOŠKE STANICE

Godina _____

Mjesto motrenje _____

Mjesec	Temperatura			Mraz		Oborine, u mm	Broj suncanih dana
	min.	maks.	srednja	prvi	posljednji		
I.							
II.							
III.							
IV.							
V.							
VI.							
VII.							
VIII.							
IX.							
X.							
XI.							
XII.							

Rukovodilac organizacije udruženog rada
koja obavlja ispitivanje

304.

Na temelju člana 22. stava 1. i člana 24. stava 2. Zakona o
priznavanju novostvorenih, odobravanju uvođenja u proizvod-
nju stranih i zaštiti sorti poljoprivrednog i šumskog bilja
(„Službeni list SFRJ”, br. 38/80), Savezni komitet za poljopriv-
redu propisuje

PRAVILNIK

O JEDINSTVENOJ METODI ZA ISPITIVANJE SORTI
REZANOG CVIJEĆA NA POKUSNOM POLJU I U LABO-
RATORIJU TE O JEDINSTVENOJ METODI ZA OBRADU
REZULTATA ISPITIVANJA DOBIVENIH NA
POKUSNOM POLJU I U LABORATORIJU

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje jedinstvena metoda za is-
pitivanje sorti rezanog cvijeća (u nastavku teksta „sorte”) na
pokusnom polju i u laboratoriju te jedinstvena metoda za ob-